

Sveriges regering och riksdag

Riksdagen utser vem som ska bli **statsminister** och ledare för **Sveriges regering**. Regeringen brukar bestå av ungefär tjugo personer, som kallas **ministrar** eller **statsråd**. Det är statsministern, som bestämmer vilka som ska bli ministrar.

Ministrarna är chefer för var sin avdelning, som kallas för **departement**. Ett av departementen är t.ex. **utrikesministern** chef för. Det kallas för **utrikesdepartementet** och har hand om alla frågor, som har med Sveriges förhållande till andra länder att göra.

Finansministern leder finansdepartementet, som bestämmer om landets ekonomi. Den minister, som har hand om skolorna i Sverige, kallas för **utbildningsminister**. Han eller hon är då ledare för **utbildningsdepartementet**.



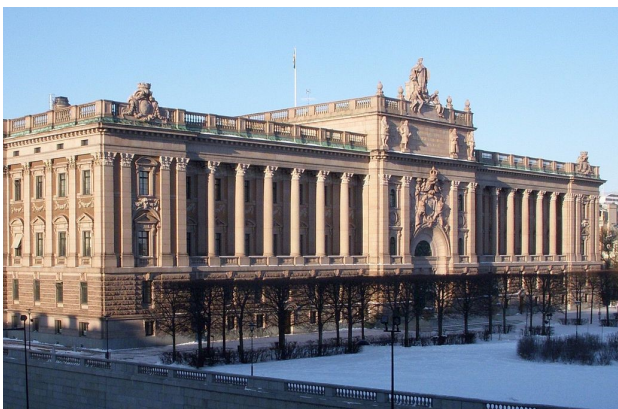
Magdalena Andersson blev Sveriges statsminister den 30 november år 2021. Därmed blev Magdalena Andersson Sveriges första kvinnliga statsminister.

Vad gör regeringen?

Man kan säga att regeringen och riksdagen samarbetar för att styra vårt land. Om regeringen vill att en ny lag ska införas, så lägger den fram ett förslag. Ett sådant förslag kallas för en **proposition**.

Den allra viktigaste propositionen, som regeringen lägger fram är **budgetpropositionen**. Det är regeringens förslag på hur staten ska få in pengar och hur regeringen vill att pengarna bäst ska användas.

En enskild riksdagsledamot kan också komma med ett förslag till riksdagen om en ny lag. Då kallas förslaget inte proposition, utan istället för **motion**. Alla lagförslag, både propositioner och motioner, lämnas till riksdagen.



Riksdagshuset i Stockholm

Riksdagen

Riksdagen lämnar sedan förslaget vidare till ett så kallat **utskott**. Ett utskott är en grupp med personer, som ska sätta sig in i lagförslaget och ta fram mer fakta om det som förslaget gäller.

När det är gjort, ska utskottet lägga fram ett **betänkande** till alla ledamöterna som sitter i **riksdagen**. Ett betänkande är en skriftlig rapport om vad utskottet kommit fram till. Sedan är det dags för alla riksdagsledamöterna att samlas i **Riksdagshuset** i Stockholm.

Riksdagsledamöterna röstar

När riksdagsledamöterna samlats i **Riksdagshuset** och tagit del av betänkandet, är det deras uppgift att besluta om lagförslaget ska godkännas eller ej.

Då diskuterar de förslaget, innan de röstar. Själva röstandet sköts av den person som är riksdagens **talman**. Man kan säga att talmannen är riksdagens ordförande. En talman kan vara både en man och en kvinna.

För att en ny lag ska godkännas måste **majoriteten** av riksdagsledamöterna rösta "ja". Det är alltså riksdagen som bestämmer vilka lagar som ska gälla.



Andreas Norlén blev vald till talman år 2018.

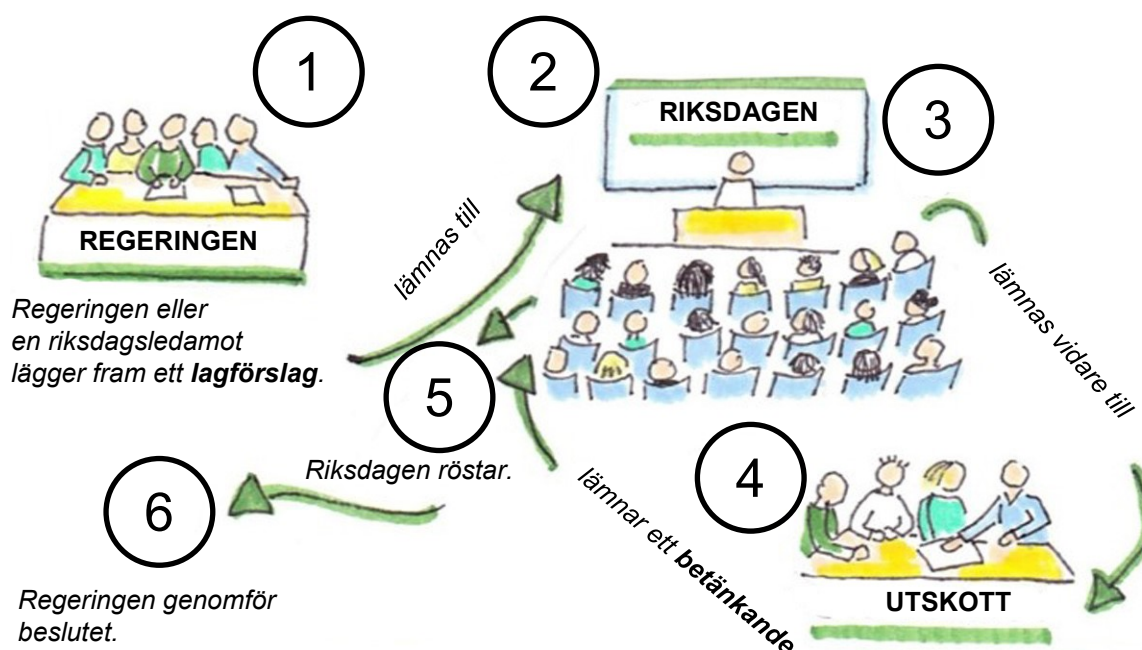
Regeringen verkställer besluten

Om majoriteten av riksdagsledamöterna röstar "ja" till ett lagförslag, meddelar riksdagen regeringen om detta.

Regeringens uppgift är sedan att se till, att det blir som riksdagen beslutat. Regeringen ser alltså till att allt som har bestämts verkligen blir gjort.

Man säger, att riksdagen har **den lagstiftande makten**, och regeringen har **den verkställande makten**.

Ungefär så här går det alltså till.



Kan du svara på dessa frågor?

1. Vem är det som beslutar om nya lagar i Sverige? _____

2. Vem är det som ser till att det som bestämts i riksdagen verkligen blir gjort?

3. Vem räknas som riksdagens ordförande? _____

4. Vem är ledare för regeringen? _____

5. Vad brukar de personer som ingår i regeringen kallas? _____

6. Vad kallas de avdelningar som ministrarna är chefer för?

7. Vad kallas ett lagförslag från regeringen till riksdagen?

8. Vad kallas det lagförslag som regeringen lägger fram om hur man vill använda statens pengar? _____

9. Vad kallas ett lagförslag från en riksdagsledamot till riksdagen?

10. Vad kallas en arbetsgrupp som ska ta fram mer fakta om ett lagförslag?

11. Vad kallas den rapport som ett utskott lämnar till riksdagen?

12. Vad betyder det att regeringen har den verkställande makten i Sverige?

13. Ge exempel på några departement. _____

Konstitutionsutskottet

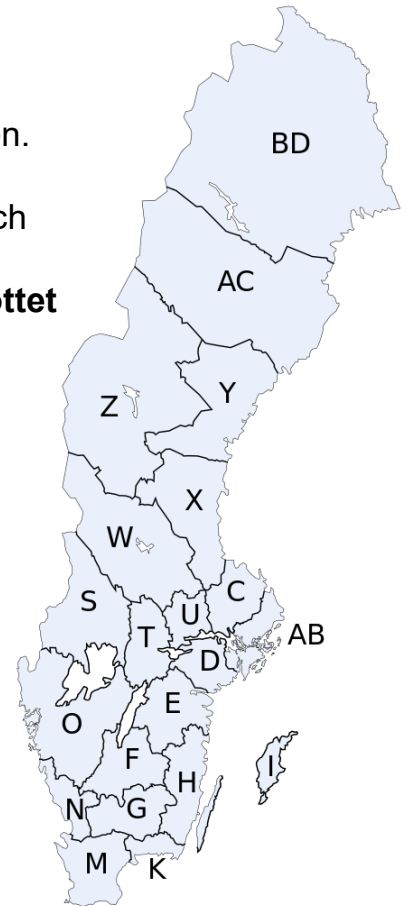
Riksdagens uppgift är att bestämma våra lagar.
De bestämmer också över vårt lands ekonomi.
Det gör de, när de röstar ”ja” eller ”nej” till en budgetproposition.

Riksdagen har **en** uppgift till. Den ska **granska regeringen** och se till, att den sköter sitt arbete. Det gör riksdagsledamöterna bland annat genom ett utskott, som heter **konstitutionsutskottet** och förkortas **KU**.

Länsstyrelsen hjälper regeringen

Du vet, att **regeringen** har den **verkställande makten**. Men regeringen behöver förstås hjälp med att genomföra allt det, som riksdagen har bestämt. Regeringen kan bland annat få hjälp till detta genom **länsstyrelserna**.

Du vet kanske, att Sverige är indelat i 21 olika **län**. Varje län har en länsstyrelse, där en **landshövding** är chef. En viktig uppgift, som en länsstyrelse har, är att se till att staten får in sina olika skatter. Annat, som länsstyrelsen ansvarar för, är t.ex. polisens verksamhet och länets miljöfrågor.



Sveriges 21 län

Kan du svara på dessa frågor?

1. Vilken uppgift har konstitutionsutskottet? _____

2. Vilka kan hjälpa regeringen att verkställa riksdagens beslut?

3. Hur många län har Sverige? _____

4. Vad kallas den person som är chef för länsstyrelsen?

5. Vilket län bor du i? _____

6. Ge exempel på några av länsstyrelsens uppgifter. _____

Kommuner och regioner

I Sverige är det riksdagsval vart fjärde år. När svenska folket röstar i riksdagsvalet, röstar de flesta i regel samtidigt också på, vem de tycker ska bestämma i **kommunen** och **regionen**.

Precis som i riksdagsvalet, finns det i **kommunval** och **regionval** olika politiska partier att rösta på.

Kommuner

Sverige är indelat i **290 kommuner**. Kommunerna har ansvar för t.ex. att bostäder och skolor byggs i kommunen, att det finns bibliotek, teater, biografier, museum, gator, vägar, parker, barnomsorg, äldreomsorg, renhållning, fritidsverksamheter och socialbidrag.

Försörjningsbidrag är pengar som man kan få av kommunen, ifall man inte tjänar tillräckligt för att klara sig och sin familj.

De politiker, som väljs i kommunvalet, bildar **kommunfullmäktige**. Kommunfullmäktige kallas de personer, som bestämmer i kommunen. Man kan jämföra det med riksdagen i landet.

Det finns också en **kommunstyrelse**. Den kan jämföras med regeringen. Kommunstyrelsen är alltså ungefär detsamma som kommunens regering.

Kommunstyrelsens uppgift är att:

- ♦ lämna förslag till kommunfullmäktige om sådant som ska göras i kommunen.
- ♦ ta ställning till kommunfullmäktiges budgetförslag för kommunen.
- ♦ kontrollera att det som kommunfullmäktige har bestämt också genomförs.



Kommunen ansvarar för sophämtning.



Kommunen ser till att det finns biosalonger.

Regioner

Regionernas viktigaste uppgift är att ansvara för **hälsovård** och **sjukvård**. De politiker, som väljs till regionen, bildar **regionfullmäktige**. Det är de som fattar alla beslut.

Det finns också en **regionstyrelse**. Regionstyrelsens uppgift är att:

- ♦ lämnar förslag till regionfullmäktige.
- ♦ tar ställning till fullmäktiges budgetförslag.
- ♦ kontrollerar att det som regionfullmäktige har bestämt också genomförs.



Regionerna ansvarar för sjukvården.

Kan du svara på dessa frågor?

1. På bilden bredvid kan du hitta verksamheter, som kommunen har ansvar för och andra verksamheter som regionerna har ansvar för.



Skriv dem på rätt plats nedan.

Kommunen _____

Regionen _____

2. Vilka kan man säga är kommunens regering? _____

3. Vilka kan man säga är kommunens riksdag? _____

4. Hur många kommuner har Sverige? _____

5. Vad menas med försörjningsbidrag? _____
